DOI 10.47315/archives2020.323.028

УДК 930.25:005.311.121](477)

Тетяна Ємельянова

кандидатка історичних наук,

перша заступниця Голови,

Державна архівна служба України

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0204-1100>

УДОСКОНАЛЕННЯ ПЛАНОВО-ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ В КОНТЕКСТІ МОДЕРНІЗАЦІЇ АРХІВНОЇ СТАТИСТИКИ

Анотація. Мета статті – визначити окремі проблемні моменти планово-звітної документації архівних установ та запропонувати шляхи її удосконалення з метою покращення якості статистичного забезпечення розвитку архівної галузі. **Методологічну основу** дослідження склали сукупність загальнонаукових (історичного, логічного, системного, структурно-функціонального, класифікації, логіко-семантичного) і спеціально-наукових (аналізу і синтезу, експертних оцінок, аналогій, порівняльного зіставлення, логічного узагальнення) методів дослідження проблематики, застосування яких дозволяє досягти поставленої мети та з'ясувати перспективи подальших студій. **Наукова новизна.** З огляду на обмеженість студіювання в українській архівістиці вказаної теми і її термінологічного аспекту зокрема, запропоновано визначення терміна «архівна статистика». Досліджено становлення та практику застосування планово-звітної документації архівних установ, визначено зміни, які відбулися в її структурі. **Висновки.** На основі практики застосування чинної планово-звітної документації архівних установ та опрацювання даних постійного статистичного спостереження розглянуто основні проблеми системи статистичного спостереження в архівній галузі. Наголошено на необхідності оновлення структури та системи показників планово-звітної документації. Визначено потребу ідентичності в термінології, чітких рекомендаціях щодо обліку та збирання даних. Підкреслено значення єдиних підходів, доречних для застосування в такій системі, проаналізовано й узагальнено пропозиції та зауваження архівних фахівців щодо удосконалення форм планово-звітної документації. Сформульовано невідкладні завдання з удосконалення системи статистичних показників, у т. ч. шляхом створення та запровадження єдиної електронної бази, орієнтованої на забезпечення організації автоматизованого процесу подання планово-звітної документації, а також оперативного опрацювання та отримання статистичних відомостей, як перший крок на шляху до розбудови електронної системи моніторингу архівних установ України.

Ключові слова: архівна статистика; планово-звітна документація; архівні установи; Укрдержархів.

Актуальність запропонованої теми на сьогодні обумовлена появою наказу Державної архівної служби України від 14.07.2020 № 97 «Про

утворення робочої групи з розроблення Стратегії розвитку архівної справи до 2025 року та плану заходів щодо її реалізації»¹. Підготовка цього документа на його початковому (аналітичному) етапі безпосередньо залежить від архівної статистики. Ці два явища взаємозумовлюють одне одного, позаяк адекватне розуміння процесів архівної дійсності, усіх наявних на сьогодні тенденцій розвитку архівної галузі неможливе без точних і достовірних статистичних даних.

Аналізуючи українську історіографію, можна констатувати, що дотепер архівна статистика не поставала у фокусі дослідницької уваги. Поодинокі праці фахівців, які побіжно торкаються питання ефективності планово-звітної документації (Ю. Бокови́кова, О. Гнєзді́ло)² або є дотичними до нашої теми (І. Мага, Я. Калакура)³, на жаль, не впливають на стан проблеми.

Не спостерігаємо розвитку теми архівної статистики і на міжнародному рівні. Загалом варто підкреслити, що цей напрям має проблеми, схожі з проблемами музейної галузі. Останнє дослідження архівної статистики було проведено ЮНЕСКО у 1988 р., після кількарічного експерименту, розпочатого 1984 р., під час якого використовувалася статистична модель, розроблена за участі Міжнародної ради архівів.

Тож відсутність комплексних наукових досліджень не тільки гальмує модернізацію архівної статистики, але й негативно позначається на ефективності процесів управління архівною галуззю.

Авторка статті не претендує на вичерпний аналіз архівної статистики. Радше говоритимемо про окремі проблемні моменти планово-звітної документації архівних установ (далі – планово-звітна документація) і на основі цього спробуємо запропонувати деякі шляхи її удосконалення з метою покращення якості статистичного забезпечення розвитку архівної галузі. Сподіваємося, що пропонована розвідка покладе початок подальшому дослідженню різних аспектів проблеми і в цьому, між іншим, убачаємо її новизну й актуальність.

¹ Про утворення робочої групи з розроблення Стратегії розвитку архівної справи до 2025 року та плану заходів щодо її реалізації : наказ Державної архівної служби України від 14.07.2020 р. № 97 // Поточне діловодство Укрдержархіву.

² Бокови́кова Ю. В., Гнєзді́ло О. С. Удосконалення діяльності державних архівних установ України // Державне будівництво, 2013. № 1. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2013-1/doc/2/02.pdf> (дата звернення: 27.04.2020).

³ Мага І. Архівний менеджмент: до питання рейтингування державних архівів // Студії з архівної справи та документознавства. 2009. Т. 17. С. 97–112; Калакура Я. Архівний менеджмент як галузь наукових знань і навчальна дисципліна // Там само. 2007. Т. 15. С. 18–24.

Розглянемо одне із ключових понять досліджуваної теми – «архівна статистика». Тут маємо визнати, що зараз перебуваємо тільки на етапі початку розвитку цього терміна. Сформоване ще наприкінці 1990-х років визначення цього терміна як «збирання, оброблення й аналіз інформації, що характеризує кількісні аспекти архівної справи»⁴, так і не зазнало «дефінітивного продовження». Вірогідно, така ситуація зумовлена відносно нечастим вживанням цього словосполучення, його вузькою спеціалізованістю та недостатнім рівнем досліджень у царині української архівознавчої термінології. Тож спробуємо окреслити власне, хоч не зовсім вичерпне, розуміння цього поняття.

Терміносполучення «архівна статистика» складається з двох елементів: іменника «статистика» і прикметника «архівна». Щоб зрозуміти застосування цього терміна, звернемося до «Статистичного словника» (2012), згідно з яким статистика трактується як: «1) галузь знань – складна та розгалужена система наукових дисциплін, що мають певну специфіку та вивчають кількісну сторону масових явищ і процесів у нерозривному зв'язку з їх якісною стороною; 2) галузь практичної діяльності, що охоплює збирання, обробку, аналіз і публікацію статистичної інформації про явища та процеси суспільного життя; 3) комплекс цифрових відомостей, що характеризують стан масових явищ і процесів суспільного життя (або їх сукупність)»⁵.

Прикметник «архівна» в терміносполученні «архівна статистика» означає об'єкт статистичного дослідження, який, на нашу думку, повинен охоплювати весь архівний соціальний інститут. Відтак у контексті нашого дослідження під «архівною статистикою» розумітимемо галузь науково-практичної діяльності, що спрямована на збирання, опрацювання, аналіз та оприлюднення явищ і процесів архівної дійсності з метою прогнозування розвитку архівної справи.

Сучасна архівна статистика спирається на облік, який представляє собою систему показників, у конструюванні цілісної моделі якої домінуючу роль відіграє набір кількісних і якісних показників, визначений уніфікованими формами планово-звітної документації архівних установ (далі – планово-звітні форми).

Перший збірник форм «Планово-звітна документація державних архівних установ України», розроблений Українським науково-дослідним інститутом архівної справи та документознавства України (далі –

⁴ Мага І. Архівний менеджмент: до питання рейтингування державних архівів // Студії з архівної справи та документознавства. 2009. Т. 17. С. 97–112; Калакура Я. Архівний менеджмент як галузь наукових знань і навчальна дисципліна // Там само. 2007. Т. 15. С. 18–24.

⁵ Статистичний словник / О. Г. Осауленко, О. О. Васечко, М. В. Пу-гачова та ін.; за ред. О. Г. Осауленка; НТК статистичних досліджень. Київ: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2012. С. 426.

УНДІАСД), побачив світ у 2000 р.⁶ За результатами впровадження до форм статистичної звітності були внесені зміни⁷.

Наступні зміни зафіксовано у збірнику форм «Планово-звітна документація державних архівних установ України» (2008)⁸.

У 2017 р. УНДІАСД здійснив чергову спробу перегляду форм планово-звітної документації та вдосконалення чинного масиву статистичних показників у межах науково-дослідної роботи «Вивчення та науковий аналіз основних напрямів роботи архівних установ України з метою визначення оптимальних планово-звітних показників їх виробничої діяльності».

Для початку розглянемо, які зміни були запропоновані УНДІАСД у структурі планово-звітної документації (Табл. 1.).

Таблиця 1.

Порівняльна таблиця уніфікованих форм планово-звітної документації*

Перелік форм планово-звітної документації, 2008 р.		Перелік форм планово-звітної документації, 2018 р.	
1	2	3	4
101	План розвитку архівної справи на рік	101	План розвитку архівної справи на рік
102	План науково-дослідної та методичної роботи на рік	102	План методичної роботи на рік
103	План науково-видавничої роботи на рік	103	План публікаційної роботи на рік
104	План впровадження наукових і методичних розробок на рік	104	План впровадження на рік
		105	План роботи Державної архівної служби України на рік

⁶ Планово-звітна документація державних архівних установ України: 36. форм / Держкомархів України. УНДІАСД; упорядн.: В. В. Сендик, Н. М. Христова, Л. В. Кузнецова, О. М. Загорецька. Київ, 2000. 142 с.

⁷ Про внесення змін і доповнень до Планово-звітної документації державних архівних установ України : наказ Державної архівної служби України від 13.02.2002 р. № 11. URL: <https://old.archives.gov.ua/Law-base/SCAU/index.php?2002-11> (дата звернення: 24.04.2020).

⁸ Про затвердження збірника форм «Планово-звітна документація державних архівних установ України» : наказ Державної архівної служби України від 12.11.2008 р. № 222. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/FIN42723?an=5862> (дата звернення: 24.04.2020).

* У Переліку уніфікованих форм планово-звітної документації кожній формі надано індекс, в якому перша цифра умовно позначає групу документів (1 – планова документація, 2 – звітна документація), дві наступні – номер уніфікованої форми за порядком у групі

Продовж. таблиці

1	2	3	4
		106	Тематичний план науково-дослідних робіт, що виконуються Українським науково-дослідним інститутом архівної справи та документознавства
		107	План-звіт науково-організаційної роботи інституту на півріччя
		108	Календарний план виконання науково-дослідної роботи
		109	План-звіт наукової роботи структурного підрозділу на рік
110	План-звіт роботи державного архіву на рік	110	План-звіт наукової роботи співробітника на рік
111	План-звіт роботи структурного підрозділу на рік	111	План-звіт роботи державного архіву на рік
112	План-звіт роботи працівника на рік	112	План-звіт роботи структурного підрозділу на рік
		113	План-звіт роботи працівника на рік
		114	План роботи Державного центру збереження документів Національного архівного фонду щодо забезпечення збереженості документів на рік
		115	План-звіт роботи Державного центру збереження документів Національного архівного фонду на рік
		116	План-звіт роботи структурного підрозділу на рік
		117	План-звіт роботи працівника на рік
		118	План роботи Державної наукової архівної бібліотеки, м. Київ на рік
		119	План-звіт роботи працівника на рік
201	Звіт про виконання плану розвитку архівної справи за рік	201	Звіт про виконання плану розвитку архівної справи за рік

Продовж. таблиці

1	2	3	4
202	Паспорт архівної установи на 01.01.00	202	Звіт про виконання плану методичної роботи за рік
203	Звіт про виконання плану науково-дослідної та методичної роботи за рік	203	Звіт про виконання плану публікаційної роботи за рік
204	Звіт про виконання плану науково-видавничої роботи за рік	204	Звіт про виконання плану впровадження за рік
205	Звіт про виконання плану впровадження наукових і методичних розробок за рік	205	План про роботу Державної архівної служби України за рік
206	Звіт про стан і обсяг документів Національного архівного фонду, що зберігаються в архівних підрозділах підприємств, установ і організацій та приватних архівних зібраннях на 01.01.00	206	Звіт про стан і обсяг документів Національного архівного фонду, що зберігаються в архівних підрозділах підприємств, установ і організацій та приватних архівних зібраннях на 01.01.00
207	Звіт про мережу архівних установ на 01.01.00	207	Звіт про мережу архівних установ на 01.01.00
		208	Звіт про виконання Тематичного плану науково-дослідних робіт, що виконуються Українським науково-дослідним інститутом архівної справи та документознавства за рахунок коштів Державного бюджету України, за рік
209	Звіт про роботу державного архіву за рік	209	Звіт про роботу архівної установи за рік
		210	Звіт про створення та організацію роботи трудових архівів станом на 01.01.00
		211	Звіт про стан і обсяг архівних документів, що зберігаються в приватних архівних установах та проведення перевірок їхньої роботи на 01.01.00
212	Звіт про створення та організацію роботи трудових архівів в області на 01.01.00	212	Звіт про виконання плану роботи Державного центру збереження документів Національного архівного фонду щодо забезпечення збереженості документів за рік

Продовж. таблиці

1	2	3	4
213	Звіт про стан і обсяг архівних документів, що зберігаються в приватних архівних установах та проведення перевірянь їх роботи на 01.01.00	213	Звіт про виконання плану роботи Державної архівної служби України за рік

Як видно з Табл. 1, перелік форм планово-звітної документації 2018 р. не тільки зберіг всі форми 2008 р., але й збільшився майже вдвічі за рахунок охоплення, крім вже традиційно центральних державних архівів України, Державного архіву в Автономній Республіці Крим, державних архівів областей, міст Києва і Севастополя, архівних відділів райдержадміністрацій і міських рад, галузевих державних архівів, також Укрдержархіву, УНДІАСД, Державного центру збереження документів Національного архівного фонду, Державної наукової архівної бібліотеки, м. Київ та Дирекції з експлуатації комплексу споруд центральних державних архівних установ України.

У результаті проведеної роботи з доопрацювання наказом Укрдержархіву були затверджені такі форми планово-звітної документації: № 1 «Звіт про роботу архівної установи та виконання плану розвитку архівної справи за рік»; № 2 «Звіт про виконання плану наукової та методичної роботи за рік»; № 3 «Звіт про виконання плану публікаційної роботи за рік»; № 4 «Звіт про стан і обсяг документів Національного архівного фонду, що зберігаються в архівних підрозділах юридичних осіб – джерел формування НАФ, архівних установах, заснованих фізичними особами та/або юридичними особами приватного права, приватних архівних зібраннях»; № 5 «Звіт про мережу архівних установ»; № 6 «Звіт про виконання тематичного плану науково-дослідних робіт, що виконуються Українським науково-дослідним інститутом архівної справи та документознавства за рахунок коштів Державного бюджету України, за рік»; № 7 «Звіт про виконання тематичного плану науково-дослідних робіт, що виконуються Науково-дослідним, проектно-конструкторським та технологічним інститутом мікрографії за рахунок коштів Державного бюджету України, за рік»; № 8 «Звіт про виконання плану роботи ДЦЗД НАФ щодо забезпечення збереженості документів за рік»; № 9 «Звіт про виконання плану роботи ДНАБ, м. Київ за рік»; № 10 «Звіт про виконання плану роботи ДЕКС ЦДА України за рік»; № 1-т «Тематичний план науково-дослідних робіт, що виконуються Українським науково-дослідним інститутом архівної справи та документознавства за рахунок коштів Державного бюджету України, на рік»; № 2-т «Тематичний план науково-дослідних робіт, що виконуються Науково-дослідним, проектно-конструк-

торським та технологічним інститутом мікрографії за рахунок коштів Державного бюджету України, на рік»⁹.

Важко пояснити, чим було продиктоване таке нововведення як половинчаста відміна планових форм (адже були скасовані планові форми для архівів, тоді як для двох галузевих інститутів – залишені). Пролідовується відсутність єдиного підходу у формуванні оптимальної структури планово-звітної документації.

Схожу тенденцію спостерігаємо у процесі визначення об'єктів статистичного спостереження. Так, формами планово-звітної документації охоплені в основному архівні установи, що перебувають у сфері управління Укрдержархіву. Поза фокусом статистичного спостереження перебувають галузеві державні архіви, що суперечить вимогам розділів II і III Положення про організацію роботи архівів, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 27 травня 2015 р. № 797/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 травня 2015 р. за № 624/27069. Чи не єдині відомості щодо галузевих архівів містяться у формі «Звіт про мережу архівних установ на 01.01.00», а саме: у показниках «діючі, утворені та ліквідовані галузеві архіви». Це призводить до недостачі достовірної інформації про діяльність галузевих архівів та ускладнює прогнозований аналіз щодо їхнього розвитку.

Невиправданим, на наш погляд, є також вилучення із форми планово-звітної документації № 1 «Звіт про роботу архівної установи та виконання плану розвитку архівної справи за рік» відомостей щодо стану та розвитку довідкового апарату, в яких варто було б виокремити показник про частку оцифрованих каталогів, доступних через сайт архіву, від загальної кількості наявних в архівній установі каталогів. Крім того, ефективність довідкового апарату (відтак, якість забезпечення інтелектуального доступу до архівних документів) пропонуємо розглядати через призму закаталогізованих документів, а не створення і включення до каталогів каталожних карток.

З метою оптимізації та удосконалення процесу звітності і планово-звітних форм, Укрдержархівом у червні–липні 2020 р. було проведено опитування центральних державних архівів, державних архівів областей та м. Києва, а також науково-дослідних установ, що належать до сфери управління Укрдержархіву¹⁰. 26 архівних установ надали свої зауваги та пропозиції, які наразі опрацьовуються. Однак вже побіжний їх огляд дає змогу зробити такі узагальнення.

⁹ Про затвердження уніфікованих форм планової та звітної документації: наказ Державної архівної служби України від 13.12.2019 р. № 85. URL: https://srpi.archives.gov.ua/tmp/1324_1.pdf (дата звернення: 24.04.2020)

¹⁰ Лист Укрдержархіву «Про надання пропозицій щодо планово-звітної документації» від 18.06.2020 р. № 2038/2.02/0 // Поточне діловодство Укрдержархіву.

Планово-звітні форми щодо основних напрямів роботи та одиниць виміру мають бути приведені у відповідність до Типових норм часу і виробітку на основні види робіт, що виконуються в архівних установах, затверджених наказом Укрдержархіву від 29.04.2020 р. № 45 «Про затвердження та впровадження Типових норм часу і виробітку на основні види робіт, що виконуються в архівних установах»; методичних рекомендацій «Цифровий фонд користування документами НАФ: створення, зберігання, облік та доступ до нього», затверджених наказом Укрдержархіву від 16.04.2019 р. № 35 «Про затвердження та впровадження Методичних рекомендацій «Цифровий фонд користування документами НАФ: створення, зберігання, облік та доступ до нього».

У формі № 1 «Звіт про роботу архівної установи та виконання плану розвитку архівної справи за рік» доцільно подавати інформацію за параметрами «план/звіт» без зайвого перевантаження звітними відомостями за минулий рік.

Планово-звітна документація переобтяжена численними додатковими відомостями, які здебільшого дублюють пункти пояснювальних записок, що створює труднощі для оперативного аналізу. Звідси – потреба в уніфікації термінології, чітких рекомендаціях щодо обліку та збирання даних.

На нашу думку, запропоновані форми планово-звітної документації не уникнули помилки: оцінюючи переважно традиційну роботу архівів, що стосується формування й обліку Національного архівного фонду, використання документної інформації, тобто показників, які в основному відображають кількісний аспект діяльності архівних установ, поза фокусом залишилися такі аспекти, як ускладнення структури архівних ресурсів, докорінні зміни в архівному обслуговуванні, спричинені розширенням видів архівних послуг, які також потребують статистичних досліджень. Приміром, стрімке збільшення кількості віртуальних користувачів, які звертаються до архівних установ через Інтернет та опановують архівні електронні ресурси, послуги і продукти, і досі не позначилося на методиці збирання та групування статистичних даних.

Крім того, варто подивитися на планово-звітну документацію як джерело відомостей щодо ефективності діяльності архівних установ. Розглядаючи під таким кутом зору статистичні показники, маємо визнати, що вони дозволяють оцінити продуктивність діяльності архівних установ, а не дійти висновку, наскільки ефективно та якісно працює той чи інший архів. Зокрема, кількісні показники користувачів та відвідувань читальних залів не дають у повній мірі оцінити якість архівного обслуговування. Утім, і методика обліку відвідувань архівних установ

на сьогодні є морально застарілою, оскільки не враховує кількість користувачьких відвідувань через Інтернет.

У свою чергу, оцінювання ефективності сучасної архівної установи не може бути вичерпним без урахування результатів її роботи в інтернет-просторі, зокрема на сторінках представництв у соціальних мережах. Цей аспект вимірювання ефективності роботи архіву потребує подальшого наукового розвитку, оскільки соціальні мережі нині стали невід'ємною частиною комунікації архівів із користувачами, є засобом для розкриття архівних фондів, просування інформаційних продуктів і послуг архівів.

Набуте з практики моніторингу планово-звітної документації свідчить: статистичні дані, які акумулюються сьогодні Укрдежархівом за допомогою уніфікованих форм, не є вичерпними та не відображають реального стану справ в архівній галузі. Водночас, самі по собі дані засвідчують явне протиріччя між потребами галузі в статистичній інформації та її реальним змістом.

Екстраполюючи колишні спроби вирішення проблем, які обмежувалися локальними нововведеннями в окремих ланках, можна дійти висновку, що такими діями неможливо створити дієву систему статистичних показників. У зв'язку з цим на порядку денному – вироблення нових підходів до формування системи статистичних показників. З огляду на те, що статистичні показники є доволі «примхливим» інструментом, який повинен розвиватися в постійній спробі переосмислення цілей і завдань, що стоять перед архівними установами, планово-звітні форми та статистичні показники мають переглядатися і коригуватися у міру зміни ситуації для отримання реалістичнішої картини. Важливою при цьому, насамперед, бачиться відмова від статистичних даних, що втратили свою актуальність або не відповідають принципу достовірності. Крім того, перегляду потребують методики обчислення відносних статистичних показників. Ключовою умовою розв'язання цих завдань має стати створення єдиної електронної бази, орієнтованої на забезпечення організації автоматизованого процесу подання планово-звітної документації, а також оперативного опрацювання та отримування статистичних відомостей, як перший крок на шляху до розбудови електронної системи моніторингу архівних установ України. На нашу думку, без такої контекстуалізації будь-яка дискусія довкола оновлення і удосконалення форм планово-звітної документації позбавлена сенсу, принаймні не в контексті модернізації архівної статистики.

Зрештою, удосконалення планово-звітної документації, як і розвиток архівної статистики в Україні загалом, потребують посилення внутрішньої міжвідомчої координації у цьому напрямі.

Підсумовуючи, зазначимо, що архівна статистика є важливим джерелом відомостей для стратегічного планування та ефективного управління архівною справою в Україні. Інформаційним підґрунтям для формування системи статистичних показників слугує набір показників, визначений формами планово-звітної документації архівних установ. Сьогодні в Україні форми планово-звітної документації поширено лише на архівні установи, що перебувають у сфері управління Укрдержархіву, а також державні архіви областей, м. Києва, чим не забезпечено повноту збору даних і порушено комплексну оцінку ефективності державного управління архівною справою. Одним із ключових механізмів формування збалансованої, надійної та ефективної сучасної архівної статистики має стати створення єдиної електронної системи моніторингу архівних установ України.

Ми переконані, що модернізація архівної статистики неможлива без відповідних теоретико-методологічних досліджень в цілому, та висунення на перший план статистичних досліджень із метою посилення аналітичної функції статистики, зокрема. Значущість відповідних наукових розробок особливо зростає сьогодні, коли робиться спроба оновлення архівної статистики, яка була б спроможною забезпечити якісне управління архівною галуззю.

REFERENCES

1. Bokovykova, Yu. V. & Gnyezdilo, O. S. (2013). Udoskonalennia diyalnosti derzhavnykh ustanov Ukrainy [Perfecting the activity of the state institutions of Ukraine]. *Derzhavnykhe budivnytstvo*, 1. Retrieved from <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2013-1/doc/2/02.pdf> [in Ukrainian].
2. Kalakura, Ya. (2007). Arkhivnyj menedzhment iak haluz naukovykh znan i navchalna dystsyplina [Archival management as a field of scientific knowledge and academic subject]. *Studii z arkhivnoi spravy ta dokumentoznavstva*, 15, 18–24. [in Ukrainian].
3. Maha, I. (2009). Arkhivnyj menedzhment: do pytannia rejtynhuvannia derzhavnykh arkhiviv [Archival management: on the issue of rating state archives]. *Studii z arkhivnoi spravy ta dokumentoznavstva*, 17, 97–112. [in Ukrainian].
4. Novokhatskyj, K. Ye., Seliverstova, K. T. et al. (Comps.). (1998). *Arkhivistyka: Terminolohichnyj slovnyk* [Archival science: dictionary of terms]. Kyiv: UDNDIASD. [in Ukrainian].
5. Osaulenko, O. H., Vasiechko, O. O., Puhachova, M. V. et al. (Comps.) & Osaulenka, O. H. (Ed.). (2012). *Statystychnyj slovnyk* [Statistical dictionary]. Kyiv: DP «Informatsijno-analitychne Ahentstvo». [in Ukrainian].

Tetiana Yemelianova

Candidate of Historical Sciences,

First Deputy Head,

State Archival Service of Ukraine

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0204-1100>

IMPROVEMENT OF PLANNING AND REPORTING DOCUMENTATION IN THE CONTEXT OF MODERNIZATION OF ARCHIVAL STATISTICS

Abstract. The purpose of the article is to identify some problematic aspects of the planning and reporting documentation of archival institutions and to suggest ways to improve it in order to improve the quality of statistical support for the development of the archival industry. **The methodological basis of the study** was a set of general scientific (historical, logical, systemic, structural-functional, classification, logical-semantic) and special-scientific (analysis and synthesis, expert assessments, analogies, comparative comparison, logical generalization) methods of studying issues, the application of which allows to achieve the set goal and find out the prospects of further studies. **Scientific novelty.** Given the limited study in Ukrainian archival science of this topic and its terminological aspect in particular, proposed the definition of the term “archival statistics”. The formation and practice of application of planning and reporting documentation of archival institutions is studied, the changes that have taken place in its structure are determined. **Conclusions.** Based on the practice of applying the current planning and reporting documentation of archival institutions and processing data of permanent statistical observation, the main problems of the statistical observation system in the archival field are considered. The need to update the structure and system of indicators of planning and reporting documentation is emphasized. The needs for identity in terminology, clear recommendations for accounting and data collection have been identified. The importance of common approaches appropriate for use in such a system is emphasized; the proposals and remarks of archival specialists on improving the forms of planning and reporting documentation are analyzed and generalized. Urgent tasks have been formulated to improve the system of statistical indicators, also by creating and implementing a single electronic database focused on ensuring the organization of an automated process for submitting planning and reporting documentation, as well as prompt processing and obtaining statistical information. It is substantiated that theoretical-methodological and practical bases of development of archival statistics in new conditions.

Key words: archival statistics; planning and reporting documentation; archival institutions; Ukrderzharkhiv.